

Trobada a Nonasp

La Trobada Cultural del Matarranya s'ha celebrat enguany a Nonasp, amb els Amics de Nonasp i en homenatge a Hipòlit Solé. [p. 4]

Purins i biogàs

Rebuig a la planta de biogàs projectada a Fraga perquè es primen els interessos econòmics sobre el benestar de la gent. [p. 6]

TEMPS DE FRANJA

Revista de les Comarques
Catalanoparlants d'Aragó

'Via Linguae'

L'associació Castell de la Mora de Peralta de Calassanç ha impulsat un original projecte de recuperació i de promoció de la parla local. [p. 9]

Argentins aiguavivans

Enguany es compleixen 25 anys de l'arribada de nous pobladors a la vila del Bergantes procedents de l'Argentina. [p. 18]

anys

Temps
d'escola
19

El Nou Congrés de Cultura Catalana posa l'accent en l'ús de la llengua

// PEPA NOGUÉS

Els passats dies 27 i 28 de setembre van tenir lloc a Alcanar les Jornades de la Llengua: *On som i on anem?* Durant dos dies, esta població del Montsià es va convertir en la cruïlla on es van aplegar actors culturals de les Terres de l'Ebre, principalment, i també d'arreu del domini lingüístic, representants de diferents sectors: des de la universitat, amb la Rovira i Virgili, fins a entitats públiques com l'Institut Ramon Muntaner i privades com Òmnium Terres de l'Ebre, el Centre d'Estudis dels Ports o, des de la Franja, l'Associació Cultural del Matarranya. També hi van participar editorials consolidades com Onada i altres especialistes en la llengua des de diverses perspectives (sociolingüística, dialectologia, educació...). Un ampli ventall de participants que van incentivar el debat sobre l'estat actual i les perspectives de futur de la llengua catalana en el marc dels actes del nou Congrés de Cultura Catalana, un espai obert i participatiu arreu del territori amb motiu de la commemoració del 50è aniversari de l'històric Congrés de Cultura Catalana (1975-1977).

La jornada va començar amb una taula redona sobre la situació actual de la llengua i continuà amb una altra centrada en el seu futur, per reflexionar, a la tarda, sobre el món editorial i periodístic del territori. L'endemà, les jornades van prosseguir amb diferents ponències sobre dialectologia i van cloure amb un recital poètic en què la Franja també va ser present de la mà de Desideri Lombarte, recitat pel també escriptor Vicent Pallarés.

Des de la Franja, vam participar en la taula sobre el món editorial. Jo mateixa, com a portaveu de l'ASCUMA i coordinadora de Temps d'Escola, vaig ser l'encarregada de presentar les publicacions de la nostra entitat, així com la revista *Temps de Franja*. Certament, sembla un miracle el gruix i la qualitat de la producció editorial de les

associacions culturals del territori catalanòfon a l'Aragó, si tenim en compte el buit institucional — especialment l'actual — i el baix nivell de competència escrita i lectora en la llengua materna en un territori on no és oficial. A parer meu, cal destacar dos grans aspectes que han afavorit este volum de publicacions al llarg d'estos quaranta anys i escaig des de l'Estatut d'Autonomia: la unió de forces i la transversalitat de temes i grups d'edat. Em referisc a l'encert que van mostrar les petites associacions culturals de cada poble en aglutinar-se en associacions comarcals, com és el cas de la formació de l'ASCUMA el 1989, i estes, al seu torn, en altres de supracomarcals, com la Iniciativa Cultural de la Franja el 2003. Això va permetre passar de les petites revistes locals en fotocòpies a les col·leccions de llibres i a la nostra publicació periòdica de referència, *Temps de Franja*, que va més enllà dels monogràfics de llengua i cultura — també necessaris — per a tractar en la nostra llengua qual-sevol tema d'interès de l'actualitat i complementar-se, a més, amb els suplementes *Styli locus* i *Temps d'Escola*, per donar protagonisme també als lletraferits i als infants, respectivament.

Durant les jornades es van aportar reflexions molt interessants. Pel que fa a les varietats lingüístiques, Òscar Palau, de la recentment creada associació Posa-hi tu l'accent, va afirmar que la millor manera de defensar la unitat és promoure'n la diversitat. En el mateix sentit, Pere Navarro —un dels autors del nou mapa lingüístic del català— va sentenciar amb una afirmació contundent que bandeja tot prejudici lingüístic: «Tots parlem una variant dialectal».

Dos moments de les Jornades
RICARDO GASCÓN

Pel que fa a la conservació de l'ús de la llengua, Miquel Àngel Pradilla, membre de la Secció Filològica de l'IEC, va exposar que «el català se salvarà on hi haja majories socials». Però, este objectiu topa amb una gran dificultat, com apuntava el filòsof i activista per la llengua Martí Monllau: «No tenim un conflicte lingüístic, sinó un conflicte polític. Patim una subordinació lingüística on ja no cal la repressió, perquè ja ens autoreprimim nosaltres mateixos». D'això, malauradament, en sabem força a l'Aragó, on les entitats culturals fem el que podem —que no és poca cosa—, però encara insuficient. Amb tot, trobar-nos, reflexionar i fer xarxa amb la resta del territori del domini lingüístic és, sens dubte, una porta oberta a l'esperança. Per això, cal donar l'enhorabona a l'organització per esta iniciativa tan necessària.

Per a més informació us recomano visitar: <https://noucongres.cat/>